

[Ole Bjørn Kraft.]

forsvarssagen påny og de spørgsmål, der knytter sig til den, da skulle have haft et forslag fra den højtærede regering hvilende på en kommissionsbetænkning som grundlag for vore overvejelser og således, at vi her ved årets slutning havde været i stand til at gennemføre en ny forsvarsordning. Det er det mål, som vi havde sat os, og som vi havde den opfattelse at regeringen også delte.

Det er ikke nogen egentlig motivering at henvise til, at forsvarskommissionen ikke er blevet færdig med sit arbejde, for forsvarskommissionen er ikke en sådan selvstændigt virkende organisation, at man kan lægge noget ansvar på den. Den er afhængig af den ledelse, som den har, og af regeringens planer og forslag for at kunne få sit arbejde tilendebragt. Det har været og er vor opfattelse, at dette arbejde i forsvarskommissionen er gået altfor langsomt, at der har været altfor mange perioder i året, hvor kommissionen i realiteten ikke har arbejdet. Ansvar et herfor kan under alle omstændigheder ikke hvile på kommissionens medlemmer.

Nu henviser man til, at når man ikke har kunnet nå frem til at forelægge et forslag om en forsvarsordning nu, skyldes det de skandinaviske forhandlinger, som for øjeblikket foregår. Ja, det kan jo være en motivering i øjeblikket, og derom skal jeg om lidt sige et par ord, men det har ikke været motiveringen for, at forsvarskommissionen, inden disse forhandlinger begyndte, i virkeligheden ikke arbejdede, og det er altså vor opfattelse, at der burde have været sat større energi ind på at få dette arbejde bragt til en afslutning, end tilfældet har været.

Hvad de skandinaviske forhandlinger angår, så er det altså min opfattelse, at disse forhandlinger ikke burde og ikke kunne være en årsag til, at vi ikke kunne arbejde mere energisk i forsvarskommissionen og føre arbejdet længere frem. Selvom den overenskomst, som man håber kan blive afsluttet mellem de tre skandinaviske lande, naturligvis vil få sin indflydelse på forsvaret i alle de tre lande, var der ikke noget til hinder for, at vi kunne have bragt selve grundlaget for forsvaret i orden gennem en lov. Norge og Sverige — for Sverige har jo en fuldt udarbejdet forsvarsordning og er betydeligt længere fremme med opbygningen af forsvaret end vi — er stillet i den situation, at de i det øjeblik, denne overenskomst mellem de skandinaviske stater er sluttet, kan komme til at foretage visse ændringer,

og det samme ville på ingen måde have været umuligt for os, så meget mere som jeg er overbevist om, at en dansk forsvarsordning i det store og hele vil være den samme, selv om der på det ene eller det andet område skal finde en særlig udbygning sted, hvad enten man har en sådan nordisk forsvarsalliance, eller man ikke har det.

Når jeg understreger så stærkt, at det havde været heldigt, om vi havde været helt anderledes fremme med denne sag, end vi er, er det, fordi det er min opfattelse, at det er en svaghed for Danmark og for de forhandlinger, som nu foregår, at vi ikke har benyttet de tre år, som er gået siden besættelsens og krigens afslutning, til at bringe vort forsvar i orden. Vi har også kunnet mærke det under de drøftelser, som har fundet sted, og i de kommentarer, der er fremkommet i andre skandinaviske lande. Der er fra tid til anden fremkommet udtalelser, lidt sarkastiske bemærkninger, om, hvordan Danmarks stilling var: det er rimeligt, at Danmark vil have en forsvarsalliance, men hvad har Danmark at bringe for sit vedkommende?

Jeg deler ganske regeringens opfattelse af nytten, nødvendigheden og formålet med disse skandinaviske forhandlinger, men jeg tror, vi havde stået langt stærkere, og at udsigterne til denne alliances afslutning måske havde været bedre, hvis det var lykkedes regering og rigsdag at føre det danske forsvarsproblem i det mindste noget længere frem, end tilfældet har været. Vi tror, der hviler et meget stort ansvar på regeringen, på rigsdagen og på os alle ved, at denne sag udvikler sig i et så langsomt tempo, som tilfældet er. Det har heller ikke været regeringens hensigt. Efter de taler, som er holdt fra regeringens side og også fra regeringspartiets ordførers side, havde det været hensigten at bringe disse forhandlinger længere frem og måske til en afslutning. Jeg kan derfor ikke tænke mig, at man ikke vil deltage i min beklagelse af, at det er gået, som det er, hvor årsagen så må være at finde, for at det var regeringens hensigt at bringe forhandlingerne til afslutning, kan vi se tydeligt og klart af en bestemt ting: da vi i foråret insisterede så stærkt på hjemmeværnsordningen og dens gennemførelse, blev der fra regeringens side svaret, at denne ordning efter regeringens opfattelse bedst kunne løses i forbindelse med hele forsvarsproblemets almindelige løsning. Jeg kan ikke tænke mig, at det har været regeringens mening på daværende tidspunkt, at denne sag først skulle løses engang ind i det nye år, og at det var rege-